

Testament - limbajul poetic folosit

Limbajul poetic arghezian se bazeaza pe materialitatea notiunilor si expresiilor.

Metafora la Arghezi are drept elemente componente cuvintele extrase din limbajul comun, iar pitorescul ar rezulta din alcatuirea notiunilor opuse, din unui termen elegant cu unul aspru.

Creatia artistica argheziana va intrebuinta, deci, un material lingvistic vechi, aspru, limba rudimentara a muncii cotidiene, pe care insa o va slefui scotandu-i la lumina potentialul expresiv :
"Din graiul lui cu-ndemnuri pentru vite/Eu am ivit cuvinte potrivite/Si leagane urmasilor stapani".

Pastrand nealterata seva primitiva a "graiului" , impercatia si forma lui imperativa, mobilizatoare, poezia va cizela rudimentarul, va indulci si lumina puterile de adancime ale limbajului. Vor rezulta cuvinte potrivite , sintagma ce da titlul volumului din 1927.

Arta versului, vazuta de Arghezi drept mestesug artizanal, inseamna selectie, slefuire, cantarire a sensurilor, "potriveala" unor cuvinte scanteietoare, asemeni pietrelor pretioase.

Joc superior, poezia infrumuseteaza tot ce atinge, transfigureaza alchimic, dupa o formula misterioasa, mizeriile fetide, realitatile insalubre, materiile descompuse. Ea are puterea de a innobila, asadar, nu numai pe fiul-cititor, ci insusi lumea: "Facui din zdrente muguri si coroane/Veninul strans l-am preschimbat in miere/Lasand intreaga dulcea lui putere/Din bube, mucegaiuri si noroi/Iscat-am frumuseti si preturi noi".Verbul poetic isi trage sevele de pretutindeni,caci chiar si cele mai intunecate aspecte ale lumii pot fi generatoare de arta. In acest punct, conceptia argheziana despre poezie se vadeste tributara poetilor blestemati, decadentilor franco-belgieni ce constituie prima varsta a simbolismului european.

In succesiunea definitiilor cartii, poetul arghezian revine la ideea unei arte/poezii cu functie sociala justitiara. "Cenusa mortilor", element rezidual, volatil, devine in poezie "Dumnezeu de piatra" , prin care se eternizeaza monumental, trecutul, se instituie ca suprema datorie, cultul mortilor. Poezia este astfel un martor inalt, transcendent, ce supravegheaza lumea comuna si viata traita. Ea va pastra permanent doua fete -trecutul si viitorul, profanul si sacrul, suferinta si rascumpararea, efortul si jocul, frumosul si uratul-fiind o sinteza a lumii, un punct nodal al istoriei : "Hotar inalt, cu doua lumi pe poale/Razand in pliscul datoriei tale".

Prin forta verbului poetic, cartea concentreaza si da o expresie sublimata, muzicala "durerii surde si amare", traite, dar nerostite vreodata in trecut. Mesajul ei, un memento ce pedepseste "odrasla vie a crimei tuturor" si, in aceeasi masura, absolve, elibereaza : "Biciul rabdat se-ntoarce in cuvinte/Si izbaveste-ncet, pedepsitor/Odrasla vie-a crimei tuturor/E-ndreptatirea ramurei obscure/lesita la lumina din padure/Si dand la varf, ca un ciorchin de negi/Rodul durerii de vecii intregi". Produs superior al suferintei insumate in timp, poezia este suferinta ea insasi. Violenta ei verbala este un "bici rabdat", intors, la fel de usturator, in mustrea eterna a cuvintelor. In egala masura, versul e un mod de a concilia, asa cum numai arta o poate face, contradictiile existentei. Poezia in definitie argheziana, e, concomitent, pedeapsa si iertare, trecut si viitor, robie si putere, origine joasa si imperiu aristocrat. "Domnita" languros intinsa "pe canapea" si "robul" scriitor se intalnesc intr-o virtuala confrerie-pacea cartii, a lecturii ei.

Finalul poemului ofera o definitie a poeziei, vazuta in procesul facerii ei. "Slova de foc si slova faurita". Sinteza subtila a harului divin, a inspiratiei "slova de foc", si a artizanalului, a muncii de poeta faber-"slova faurita", poezia presupune forjarea la temperaturi inalte, intr-o inseparabila uniune-"Ca fierul cald imbratisat de cleste"-a talentului daruit si a muncii trudnice.

Creatorul cartii nu poate fi decat cel ce incheie seculara a "robilor" -ultimul dintre cei ce au suferit: "Robul a scris-o, Domnul o citeste".

Dupa el, "fiul" cititor va fi intemeietorul unei dinastii de "domni" , facut astfel prin cultura, poezie si prin jertfa celor de dinaintea lui.